

ZOOM ΣΤΟ ΒΗΜΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ
Αγγελος Σκορδάς

ΓΡΑΦΟΥΝ
Ηλιόνα Δανέζη,
Πέτρος Κωνσταντινίδης,
Χρήστος Λογαράς,
Γιώργος Μουρμούρης,
Παναγιώτης Σωτήρης,
Γιώργος Φωκιανός

«Ρεσιτάλ κτηνωδίας» σε ζωντανή μετάδοση

Ευκαιρία να προχωρήσουν σε σκοτεινές πράξεις μέσα στα δαιδαλώδη μονοπάτια του ελεύθερου Διαδικτύου βρίσκουν ολοένα και περισσότερα νοσηρά μυαλά, με την ανοχή – αν όχι τη στήριξη – χρηστών αλλά και τεχνολογικών κολοσσών. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα αποτέλεσε η υπόθεση που εντός της εβδομάδας είδε το φως της δημοσιότητας, με πρωταγωνιστή έναν 42χρονο YouTuber από το Κερατόνι, ο οποίος κατηγορείται για τον βασανισμό δύο ΑμεΑ σε live streaming με χιλιάδες θεατές. Ειδικότερα, όπως αποκάλυψε, ο συγκεκριμένος άνδρας φέρεται να μετέδιδε ζωντανά τις στιγμές που κοικοπούσε σωματικά και λεκτικά μια 21χρονη και έναν 25χρονο με νοητική υστέρηση, από τον Σεπτέμβριο του 2022, έναντι αμοιβής που έφτανε έως και τα 150 ευρώ. Τα βίντεο, που παρέμειναν για αρκετό διάστημα στον διαδικτυακό αέρα, είναι ιδιαίτερα αποκλυπτικά, καθώς οι δύο νέοι αναγκάζονταν να χτυπούν ο ένας τον άλλον με μπουβιές, γάντια του μπόξι, σκουιά και άλλα αντικείμενα προς άγρων των συνδρομητών του καναλιού του 42χρονου, ενώ άλλες φορές φέρεται να τους υποχρέωνε να προβούν και σε σεξουαλικές πράξεις, πάντα υπό το βλέμμα άνω των 20.000 χρηστών του Διαδικτύου, μεταξύ των οποίων και ανηλίκων.

Οι θεατές ήταν και οι «σκηνωθέντες»
Στην απολογία του, ο κατηγορούμενος αποκάλυψε ότι ξεκίνησε τις εν λόγω εκπομπές πριν από περίπου δύο χρόνια, ενώ σε ό, τι αφορά τη συμμετοχή άλλων ατόμων υποστήριξε ότι παρόντες ήταν πέντε συνεργάτες, με τους οποίους και

Πώς εξηγούν οι ειδικοί το φαινόμενο του βασανισμού ατόμων με νοητική υστέρηση σε live streaming – Οι ευθύνες όσων δεν αντέδρασαν, η αίσθηση παντοδυναμίας των θεατών και ο ρόλος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης

μοιράζονταν τα χρήματα από τους viewers. Οι τελευταίοι, μάλιστα, ήταν και οι «σκηνωθέντες» της κάθε εκπομπής, καθώς ζητούσαν από τον... οικοδεσπότη του διαδικτυακού καναλιού να εξαναγκάζει τα θύματά του σε διάφορες ακριβείς πράξεις, όπως ηλεκτροσόκ με τέιζερ, κούρεμα με ξυριστική μηχανή και άλλα αποτροπιαστικά και εξευτελιστικά που προκαλούν την κοινή λογική. Ο ίδιος, ωστόσο, τα χαρακτήρισε «χαβαλέ», «σάτιρα» και «πειράγματα». Σύμφωνα με όσα έχουν γίνει γνωστά, η υπόθεση που προφυλακισμένου πλέον youtuber, που αντιμετωπίζει κατηγορίες για βασανισμό ανθρώπων με νοητική υστέρηση, αποτελεί την κορυφή ενός παγόβουνου που ξεκινά από το λεγόμενο σκοτεινό Διαδίκτυο και φτάνει μέχρι και σε πλατφόρμες ευρείας χρήσης, όπως το YouTube. Μιλώντας στο «Βήμα» ο επικεφαλής της Διεύθυνσης Διώξε-

Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της ΕΛ.ΑΣ., αστυνομικός διευθυντής **Βασίλης Παπακόστας**, τονίζει πως υποθέσεις σαν και αυτή είναι μεν σπάνιες, αλλά όχι μηδενικές, ακόμα και στο ελεύθερο Διαδίκτυο. «Δεν παρατηρείται έξαρση. Δηλαδή, δεν αυνανιάς κάθε μέρα τέτοια κανάλια, ωστόσο αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν. Υλικό σαν αυτό βρίσκεται συνήθως σε κλειστά πλατφόρμες ή πιο κλειστά κανάλια. Στο εμφανές Διαδίκτυο δεν είναι τόσο διαδεδομένο. Βέβαια, μπορεί να το βρεις μια-δύο φορές τον χρόνο» εξηγεί. Ερωτηθείς για το προφίλ των θεατών του αρρωστημένου live streaming αλλά και για το αν θεωρούσαν πως βρίσκονται στο απρόβλεπτο, ο αστυνομικός διευθυντής εκφράζει την απομυμνή που προκύπτει για άτομα τα οποία δεν συνειδητοποιούν ότι αυτό που κάνουν εκείνη τη στιγμή μπορεί να έχει ποινικές συνέπειες. «*Ισως θεωρούν ότι δεν θα τους βρει και δεν θα ασχοληθεί κανείς. Μπορεί να έχουν και αυτή τη σκέψη. Ταυτόχρονα, θεωρώ ότι είναι περισσότερο άτομα τα οποία δεν μπορούν να σκεφτούν με την κοινή λογική. Όταν παραγγέλνεις να χτυπήσουν κάποιον για να το δεις εσύ και να διασκεδάσεις, αυτό από μόνο του δείχνει ότι η λογική πάει περίπατο. Είναι άτομα που δεν το σκέφτονται καθόλου ή δεν τους ενδιαφέρει το κομμάτι της ποινικής ευθύνης. Μπορεί να μην είναι αυτοί που προβαίνουν στις πράξεις, αλλά υπάρχει περίπτωση να τους αποδοθούν κατηγορίες ακόμα και για ηθική αυτουργία. Δηλαδή, αν εγώ σε σε οαs "κάντε κάτι κακό", ουσιαστικά οαs προτρέπω σε μια δίκαιη πράξη. Είναι ακριβώς αυτό: Ηθική αυτουργία».* Στη εποχή της ψηφιακής επανάστασης και με την αλματώδη πρόοδο της τεχνολογίας, το Διαδίκτυο αποτελεί ένα ακανέες άυλο τοπίο,

όπου μέσα από υπολογιστές, κινητά, τηλεοράσεις και τσάμπλετ μπορεί ο οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σε τεράστιο όγκο πληροφοριών, δεδομένων, αρχείων, πολυμέσων, παιχνιδιών κ.λπ. Εν τούτοις, όσοι προχωρούν εν γνώσει τους σε έκνομες ενέργειες τείνουν να επιλέγουν το «ασφαλέστερο» dark Web (σκοτεινό Διαδίκτυο), επισημαιούν οι ειδικοί. Πρόκειται για την πλευρά εκείνη του Διαδικτύου όπου τα δισεκατομμύρια των χρηστών παγκοσμίως δεν έχουν δυνατότητα πρόσβασης – ένα παράλληλο Internet που αποτελεί το πεδίο δράσης κάθε λογής εγκληματιών, από παιδοφίλους και παιδοβιαστές μέχρι εμπόρους ναρκωτικών και όπλων ή τρομοκράτες. Μια terra incognita, μη προσβάσιμη στους συμβατικούς browsers, κρυμμένη από τις μηχανές αναζήτησης που σαρώνουν τον παγκόσμιο ιστό και από τις δικωτικές αρχές, που παρέχει πλήρη ανωνυμία στους χρήστες. Παρ' όλα αυτά, η συγκεκριμένη υπόθεση είναι διαφορετική. Ο 42χρονος επέλεξε να προβαλλεί

σε κάθε ζωντανή μετάδοσή, μέσω YouTube, ατελείωτες σκηνές βίας και εκμετάλλευσης ανήμπορων να αντιδράσουν ατόμων, προκειμένου να κερδίσει όσοι περισσότερα χρήματα μπορεί. Και μάλιστα, σύμφωνα με πληροφορίες της ΕΛ.ΑΣ., που ενδέχεται να προηυνούν διώξεις σε «δημιουργούς» αντιστοίχου περιεχομένου, φαίνεται πως δεν είναι ο μοναδικός.

Αυτοί που «είδαν» και δεν έκαναν τίποτα
Χαρακτηριστικές είναι οι αναφορές στο Διαδίκτυο από ανθρώπους του χώρου, οι οποίοι επισημαιούν πως δεν θα πρέπει να αποδίδονται κατηγορίες στο μέσο προβολής, καθώς αυτό σχεδίασθηκε ώστε να μη καλινωγείται, αλλά ταυτόχρονα επιβάλλεται να διέπεται από κανόνες. «*Αν ο συγκεκριμένος άνθρωπος επέλεξε τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για την προβολή και τα χρήματα που αυτά μπορούν να του εξασφαλίσουν, πρέπει να νομιστεί ότι οι πράξεις του είναι 100% κατακρίτεες. Οχι επειδή ήταν στο YouTube ή στην οποιαδήποτε πλατφόρμα, οπτε επειδή ήταν επί πληρωμή. Δεν φταίει το Internet για αυτό, δεν κατηγορούμε το μέσο επειδή κάποιος έχει παραβατική συμπεριφορά – δηλαδή το μαχαίρι: Ο καθένας μπορεί να το χρησιμοποιήσει για να κόψει ψωμί, όταν όμως κάποιος το χρησιμοποιεί σαν όργανο για να αφαιρέσει μια ζωή, αυτό δεν σημαίνει ότι φταίει το μαχαίρι».* Σε αυτό το σημείο μπαίνουν στην εξέλιξησση όλοι εκείνοι που «είδαν το μαχαίρι» και δεν έκαναν τίποτα, δημιουργώντας εύλογα ερωτήματα ότι έντονα ανησυχια. Σύμφωνα με τις έρευνες της ΕΛ.ΑΣ., χιλιάδες ήταν οι χρήστες που παρακολουθούσαν τα βίντεο και τις ζωντανές μεταδόσεις του

Β «Το Διαδίκτυο και η πρόσβαση σε υπηρεσίες θεάματος δημιουργεί όλο και περισσότερο μια αίσθηση όχι απλά ατιμωρησίας, αλλά και παντοδυναμίας»

1. ΡΕΣΙΤΑΛ ΚΤΗΝΩΔΙΑΣ ΣΕ ΖΩΝΤΑΝΗ ΜΕΤΑΔΟΣΗ

Μέσο: . . . . . ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 19/11/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 19/11/2023

Σελίδα: 7

1. Ατομα με νοητική υστέρηση υποχρεώνονται σε αυτοσχέδιους αγώνες μποξ. 2, 3. Η υποβολή ατόμων ανήμπορων να αντιδράσουν σε ηλεκτροσόκ με τείζερ θεωρείται από κάποιους «δασκέδαση».

42χρονου και, όπως επισημαίνεται, ένα βίντεο μπορεί να κατέβει και το κανάλι που το προβάλλει να «πέσει» όταν συγκεντρωθεί απαραίτητος αριθμός αναφορών περιοχόμενου (report). «Ενα μήνυμα στην πλατφόρμα, ότι αυτός π.χ. προβαίνει σε βία ή προάγει την εγκληματικότητα, είναι αρκετό. Αυτό δεν συνέβη. Αντιθέτως, υπήρχαν πολλοί που επικριτούσαν αυτή τη συμπεριφορά και δεν βρέθηκε κανένας να απευθυνθεί στη Διωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος ή στην Εισαγγελία, καταγγέλλοντας ειδήξεις πράξεις σε βάρος ατόμων που χρειάζονται προστασία».

«Απόλαυση της βαναυσότητας»

Τα σοκαριστικά πλάνα του βασανισμού των δύο ΑμεΑ υπό το βλέμμα χιλιάδων subscribers, όπως ήταν αναμενόμενο, εκτός από τις αρμόδιες αρχές απασχόλησαν και τους ειδικούς ψυχικής υγείας. Όπως εξηγεί στο «Βήμα» ο αναπληρωτής καθηγητής Κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, διευθυντής του Τομέα Κοινωνικής Θεωρίας και Κοινωνιολογίας και συνεργάτης του **ΕΛΙΑΜΕΠ Παναγής Παναγιωτόπουλος**, φαινομενά σαν αυτό συνηθιστόν και μαρτυρούν την «απόλαυση της βαναυσότητας».

Σύμφωνα με τον ίδιο, από κοινωνιολογικής σκοπιάς, το φαινόμενο έχει δύο διαστάσεις, πέρα από τον ηθικό σκανδαλισμό και τον αποτροπιασμό που προκαλούν αντίστοιχα πλάνα: «Από τη μια υπάρχει μια όξυνση των συναισθημάτων τρυφερότητας ή τουλάχιστον της επίκλησης σε αυτά και από την άλλη ταυτόχρονα παρατηρούμε αύξηση της βαναυσότητας. «Δουλειά» της έρευνας είναι να δει αν πρόκειται για τους ίδιους ανθρώπους. Κάποιες φορές μπορεί να συμβαίνει και αυτό. Το Διαδίκτυο και η πρόσβαση σε υπηρεσίες θεμάτων και μάλιστα διαδραστικές – είτε είναι η υπεύθυνη ή λιγότερο υπεύθυνη, κατανάλωση πορνογραφίας είτε είναι τα online games με αναπαράσταση σκληρών σκηνών είτε είναι το σκοτεινό Διαδίκτυο που μπορεί να προβάλλει αποτροπιαστικές

150 ευρώ έφτανε η αμοιβή του 42χρονου δημιουργού των βίντεο όπου κακοποιούνταν άτομα με νοητική υστέρηση

14 μήνες (από τον Σεπτέμβριο του 2022) υπολογίζεται ότι κράτησαν οι μεταδόσεις, διάστημα κατά το οποίο δεν φάνηκε να υπάρχει κάποια αντίδραση μέχρι την περασμένη εβδομάδα

23.000 υπολογίζονται οι θεατές των αποτρόπων μεταδόσεων με τον βασανισμό ανήμπορων να αντιδράσουν ανθρώπων

2,7 δισ. εκτιμούνται παγκοσμίως οι χρήστες του YouTube. Σχεδόν 75 εκατ. υπολογίζονται οι χρήστες του στην Ελλάδα

συμπεριφορές – δημιουργεί όλο και περισσότερο μια αίσθηση ότι απλά αιμωροποιεί, αλλά και παντοδυναμίας. Νομίζει κανείς ότι είναι παντοδύναμος επειδή μπορεί να βλέπει σε ποιο σημείο βρισκόταν η παραγγελία του φαγητού του, επειδή μπορεί να βγάζει 30 ευρώ από ένα ματς χόκεϊ στις Φιλιππίνες ή επειδή μπορεί να παραγγείλει με 30 ευρώ από μια ή από έναν χρήστη και οξεί-εργαζόμενο στο Onlyfans μια συγκεκριμένη πόζα. Σε αυτό ακριβώς το πλαίσιο της παντοδυναμίας παραβιάζονται πάρα πολλά όρια. Όρια της κοινωνικής ύπαρξης και του νόμου, βεβαίως. Συνεπώς, έχουμε εκτροπή και τέτοιου είδους αποκρουστικές και

απάνθρωπες συμπεριφορές». Όπως αναφέρει ο καθηγητής Κοινωνιολογίας, η απόσταση των χρηστών αποτελεί και τη δικαιολόγηση αυτών των πράξεων. «Σημασία έχει πως νιώθει πολύ δυνατός. Είναι σαν να λέει ότι αφού μπορώ να παραγγείλω φαγητό ή να απολαμβάνω ταινίες, μπορώ να παραγγείλω και συμπεριφορές ανθρώπων. Αυτή η τάση αυξάνεται και σε πολλές περιπτώσεις δημιουργεί και ένα χάσμα, ιδιαίτερα όταν έρχεται κανείς αντιμέτωπος με τη σκληρή πραγματικότητα. Όταν τα γεγονότα έρχονται σε πλήρη αντίθεση με την ψευδαίσθηση – διότι αυτό το είδος της παντοδυναμίας είναι εικονικό».

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΓΩΝΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

«Σαπίλα που κυκλοφορεί ελεύθερη στο Διαδίκτυο»

Για τη **διαδικτυακή προβολή** κακοποιήσεων ΑμεΑ μιλά στο «Βήμα» ο επικεφαλής της Συντονιστικής Επιτροπής Αγώνα Αναπήρων **Χάρης Χουρδάκης**, κάνοντας λόγο για εικόνες φρίκης, εικόνες κακοποίησης τόσο ψυχικής όσο σωματικής και σεξουαλικής από έναν άνδρα γνωστό στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης εις βάρος δύο ατόμων με νοητική υστέρηση. «Τι να πρωτοπεί κανείς για αυτή τη σαπίλα που κυκλοφορεί ελεύθερη στο Διαδίκτυο και μπορούν πανεύκολα μικρά παιδιά να τη δουν και να θεωρήσουν «φροσιολογικές» αυτές τις σκηνές βίας. Τι να πρωτοπεί κανείς για το γεγονός ότι μεγάλες – γνωστές σε όλους – πλατφόρμες επιλέγουν να λογοκρίνουν βίντεο, εικόνες και τραγούδια που αφορούν την εξέγερση του Πολυτεχνείου αλλά όχι κάτι τόσο ειδικές» σημειώνει και υπογραμμίζει ότι κανείς δεν έχει ενδιαφερθεί πραγματικά για αυτά τα δύο παιδιά-θύματα του 42χρονου, ενώ παράλληλα διερωτάται για την ουσιαστική στάση της πολιτείας.

Αναφερόμενος στη σχετική ανακοίνωση που εξέδωσε η Συντονιστική Επιτροπή Αγώνα Αναπήρων, τονίζει πως «δεν είναι σάπιο μόνο οι ιθύνοντες των βίντεο και οι τουλάχιστον 23.000 που τα παρακολουθούσαν επί πληρωμή, ακόμη πιο σάπιοι είναι αυτοί που τα αφήνουν να κυκλοφορούν ελεύθερα, με πληρωμή, γιατί το μοναδικό πράγμα για το οποίο ενδιαφέρονται είναι το επιπλέον κέρδος, άσχετα εάν αυτό καταπατά τα δικαιώματα των ΑμεΑ, αν τα κακοποιεί ή αν τα διασφύρει» και καταλήγει: «Όταν δεν υπάρχουν δημόσιες δομές, με νέα εξειδικευμένα εργαλεία και προγράμματα για να εκπαιδευτούν οι ανάπηροι στο σύνολό τους, να έχουν δουλειά και να μπορούν να ζήσουν αυτόνομα, στις συνθήκες που ζούμε, που η ανάγκη για εύκολο χρήμα είναι τεράστια, τέτοια περιστατικά θα πληθαίνουν».